

Natuurlijk Delfland
Postbus 133
2600 AC DELFT

NatuurlijkDelfland@knnv.nl
website: delfland.knnv.nl
twitter: NatuurlijkDelfland
facebook: NatuurlijkDelfland
instagram: NatuurlijkDelfland

Natuurlijk Delfland

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

Natuurlijk Waterweg-Noord
secretaris@waterweg-noord.knnv.nl
www.knnv.nl/waterweg-noord

Afdeling van de Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging

3 maart 2022

Onderwerp: **Indicatief overzicht natuur- en cultuurhistorische aspecten bij verdubbeling Prorailtracé Delft-Schiedam (zie overzicht figuur 6)**

Aanleiding

Op verzoek voor input van Pia van Noord van de Stichting Midden-Delfland Is Mensenwerk voor een eerste verkenning van polderarchitect Ben Kuipers voor een overleg dat hij binnenkort heeft met de spoorbouwmeester over de spoorverdubbeling door Midden-Delfland is ons gevraagd om een eerste reactie. Wij reageren mede namens Natuurlijk Waterweg Noord, aangezien de spoorverdubbeling tevens ingrijpende effecten heeft op het Schiedamse deel van het tracé, waarvan de Kerkbuurt (de omgeving van de Kerkweg en de Joppelaan in de gemeente Schiedam) overigens pas recent na veel inzet is aangewezen als onderdeel van het Provinciaal Bijzonder Landschap Midden-Delfland.

Standpunt

In het persbericht van 9 april 2021 van het Nationaal Groeifonds staat dat 1 miljard wordt gereserveerd voor het projectonderdeel 'Oude Lijn' tussen Schiedam en Delft. Dit betreft 50% van de geschatte kosten. De totale bouwsom bedraagt derhalve 2 miljard en zal inmiddels wegens prijsstijgingen zijn opgelopen. We nemen aan dat dit de kosten zijn van een bovengronds tracé. In onze eerste reactie op via de sociale media in april 2021 hebben wij al een eerste standpunt ingenomen vóór een ondergronds tracé.

"Natuurlijk Delfland zegt NEE tegen bovengronds treintracé tussen Delft en Schiedam. De burgemeesters Aboutaleb en Aartsen bezwoeren dat na de Blankenburgtunnel er geen infrastructurele aantastingen van Midden-Delfland meer zouden plaatsvinden. Dus ondergronds. Mooi, meer ruimte voor natuur."

Bedreiging locaties

De verdubbeling is een grote aantasting van BPL Midden-Delfland. Er liggen meerdere recente en oude cultuur- en natuurhistorisch belangrijke locaties. Te meer omdat er geen ruimte is voor compensatie. Achtereenvolgens gaat het om:

1. *De Vlinderbiotoop Delft (SBB)*

Deze Vlinderbiotoop vormt het meest zuidelijk deel van het Abtswoudse Bos. Bij de aanleg door de Dienst Landelijk Gebied is Natuurlijk Delfland betrokken bij inrichting en beheer (zie figuur 1). Hier worden met speciaal maaibeheer door Agrarische Natuurvereniging Vockestaert (ANV) zo gunstig mogelijke voorwaarden gecreëerd voor vlinders. Natuurlijk Delfland verzorgt de monitoring en overlegt jaarlijks met ANV over het maaibeheer. Inventarisaties zijn beschikbaar.

Natuurlijk Delfland en Natuurlijk Waterweg Noord staan voor een natuurlijke leefomgeving, zie ook onze websites

<https://delfland.knnv.nl> en <https://waterweg-noord.knnv.nl/>

Voor de doelstellingen en het werkgebied, zie de website onder <https://delfland.knnv.nl/over-ons/> en <https://waterweg-noord.knnv.nl/over-ons/>

Figuur 1 Abtswoudse Bos Vlinderbiotoop Delft. Grote Poel.

2. *Spoorbos Mandjeskade Midden-Delfland (SBB)*

Langs de spoordijk die in 1845 is aangelegd liggen een drietal voormalige kleiputten die bij de aanleg gebruikt zijn om klei uit te steken ter bescherming van het spoortalud dat uit zand bestond en anders kon wegwaaien. Vanuit het noorden gezien is dit de eerste. Dit Spoorbos Mandjeskade heeft zich ontwikkeld als een waardevol elzenbroekbos met daarin nog steeds zichtbaar een vijver. Lange tijd heeft het ook gefunctioneerd als een zogenaamde schietkooi en geriefhoutbosje.

Figuur 2 Spoorbos Mandjeskade Schipluiden na de kap in 2021.

Met een projectsubsidie van het programma POP3 is dit elzenbroekbos in 2021 teruggebracht in de oorspronkelijke staat als geriefhoutvoorziening (zie figuur 2). De Mandjeskade zelf wordt eveneens aangetast bij een bovengrondse verbreding van het spoortracé. De kade dateert uit de eerste periode van de ontginning en droeg de naam Manthetes Zweth, deel uitmakend van de polderscheiding samen met de Schipluidense Zweth en de Berkelse Zweth. Natuurlijk Delfland doet de monitoring en het onderhoud. Inventarisaties zijn beschikbaar.

3. *Rietput Vockestaertpad Midden-Delfland (NM)*

Deze voormalige kleiput is de tweede kleiput uit 1845. Deze biotoop heeft zich, anders dan het elzenbroekbos aan de Mandjeskade, in de loop van de 175 jaar ontwikkeld als berkenbroekbos; een zuurder successiestadium van het elzenbroekbos (zie figuur 3). Hier groeien vooral berken en er is ondanks de recente verdroging nog steeds sprake van in onze regio zeldzame hoogveenvorming. Natuurlijk Delfland monitort en onderhoudt dit berkenbroekbos. Inventarisaties zijn beschikbaar.

Figuur 3 Rietput Natuurmonumenten Schipluiden. Berkenbroekbos met hoogveenvorming.

4. *Eendenkooi en Wilgengriendje Groeneweg Schiedam (SBB)*

Deze voormalige kleiput is de derde kleiput uit 1845. Hier is het successiestadium gelijk aan het Spoorbos Mandjeskade namelijk een elzenbroekbos (zie figuur 4). De kleiput is decennia beheerd door de familie Bijl, die toen en nog steeds met een aantal gezinnen woonachtig is in het nabijgelegen Kandelaar. De kleiput is omgevormd in een eenarmige eendenkooi. Ruimte voor een gebruikelijke vijfarmige eendenkooi was er niet. Laatste eigenaar/gebruiker was Wim van de Burg, die na het stoppen op de Groeneweg een nieuwe eendenkooi in Maasland heeft aangelegd. Kooiplas met eilandjes en vangpijp met kooikerschuurtje zijn nog steeds in tact. De vangpijp vereist groot onderhoud. Natuurlijk Delfland heeft geadviseerd aan de Dienst Landelijk Gebied tijdens de inrichting. Toen is de kooiplas in zijn geheel uitgebaggerd. Deze bagger is in depot gegaan op het naastgelegen natte weiland. Deze baggeropslag heeft zich ontwikkeld tot een wilgengriend met diverse soorten wilg. Natuurlijk Delfland onderhoudt en monitort de Eendenkooi en het Wilgengriendje. Inventarisaties zijn beschikbaar.

Figuur 4 Eendenkooi Groeneweg Schiedam. Kooiplas.

5. *Kerkbuurt en Beatrixpark Schiedam*

Kerkbuurt

Deze groene vinger in het stedelijk gebied van Schiedam is in september 2021 aangewezen als onderdeel van het Provinciaal Bijzonder Landschap Midden-Delfland. In de Gebiedsvisie van de Midden-Delflandvereniging is deze groene vinger aangewezen als belangrijke verbinding met het stedelijk gebied van Schiedam. Ook hier gaat het om honderden bomen, mantelzomen en natuurvriendelijke oevers die bij een verdubbeling van het spoortracé sneuvelen.

Beatrixpark

Het Beatrixpark behoort niet tot het BPL Midden-Delfland maar wordt wel aangetast door een verdubbeling van het spoortracé. Ook hier gaat het om vele bomen en

natuurvriendelijke oevers die bij een verdubbeling van het spoortracé sneuvelen.

6. *Ecologische voorzieningen Prorail bestaand spoortracé*

Langs het hele traject Delft-Schiedam heeft Prorail bij elke onderdoorgang een reeks van voorzieningen geplaatst om de uitwisseling van zoogdieren te faciliteren. Het verdwijnen hiervan zou onacceptabel zijn. Zie figuur 5.

Figuur 5 Wildbegeleidende onderdoorgangen langs het hele tracé

7. *Boerderijterp en bosjes Groeneweg langs spoorbaan*

Overzicht

Boerderijterp NM

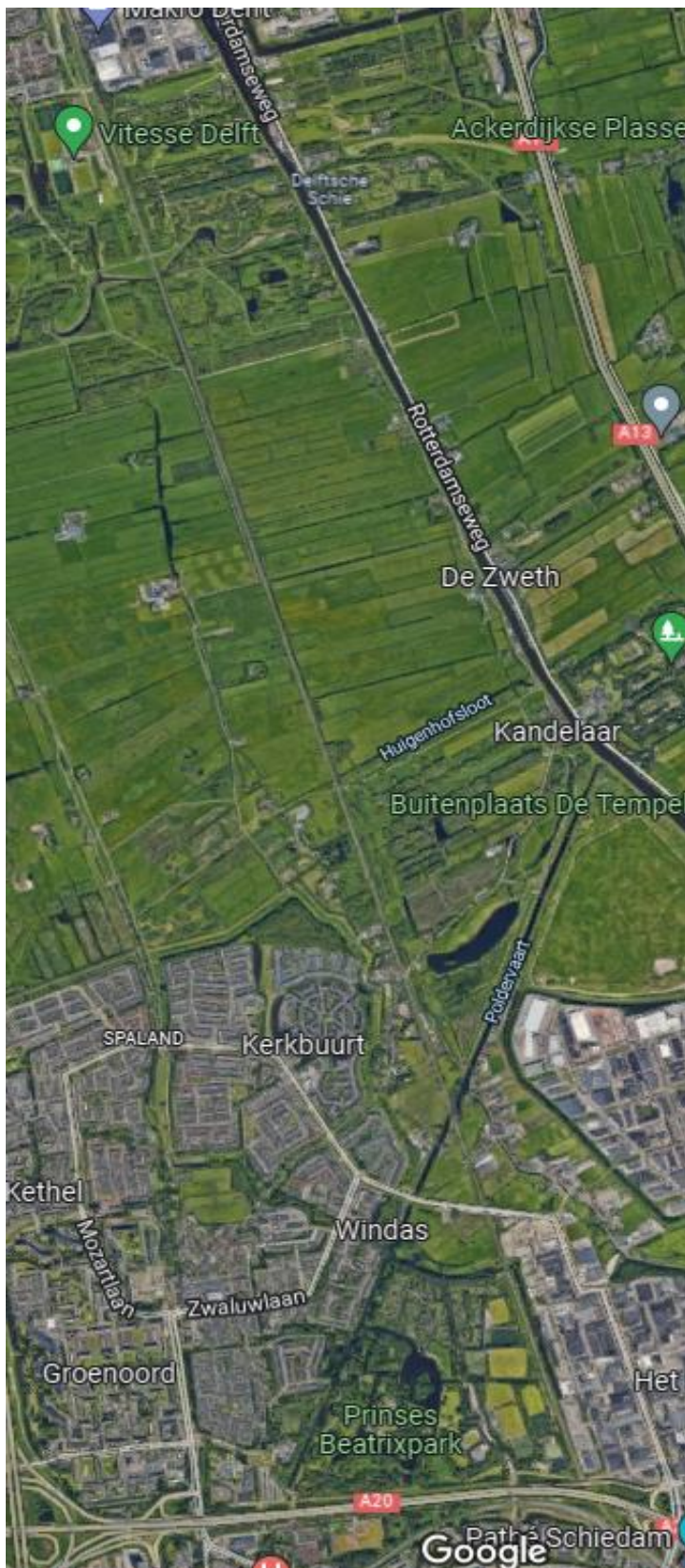
Bosje oost

Bosje west

Figuur 6 Het spoortracé van Station Delft Campus tot aan de A20 Beatrixpark in Schiedam

De boerderijterp en de beide bosjes vereisen nader (archeologisch) onderzoek v.w.b. hun cultuurhistorische betekenis. De beide bosjes zijn waarschijnlijk, net als de drie nog bestaande kleiputten, onderdeel van de aanleg van de spoorbaan in 1845. Bekend is dat langs de spoorlijn huisjes zijn gebouwd ter overnachting van de spoorwegarbeiders. Beide locaties van de bosjes komen voor een dergelijke achtergrond in aanmerking.